

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Mon., Wed., Fri., except holidays and 1st 2 weeks
in July

NAROCNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja: \$10.00 na leto; Kanada in dežele izven

Združenih držav: \$15.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

Fridays only: \$10 per year—Canada and Foreign: \$15 a year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

88

No. 20 Monday, Feb. 16, 1961

Beseda iz naroda...

MAKS SIMONČIČ:

In končno še stocktonski Slovenci

UVOD

Z današnjim člankom delno zaključujem poročila o naselitvi in razselitvi naših slovenskih rojakov v severni Ameriki, v krajih, v katerih sem se nahajal. Poudarjam, da moja dela niso izčrpana, naslanjal sem se na svoje kratke zapiske. Ti kažejo začetek in razvoj življenja naših bivših taboriščnih beguncev iz italijanskih in avstrijskih taborišč.

Veliko pisem s prošnjami na rojake je bilo razposlanih z moje pisalne mize, da bi priskočili na pomoč z različnimi dodatnimi informacijami, katere naj bi dopolnile pomanjkljivosti v mojih že objavljenih člankih o življenju naših bivših beguncev.

Zalibog, do danes so bili odgovori le — molk!

Te vrste postopki ne koristijo nikomur. So molčeca beseda sedanjosti, katera naj tudi v prihajajoči bodočnosti ostane — molk!

I.

Stockton je mesto v državi Kaliforniji, katerega glavno mesto je Sacramento, sedež poglavarja-guvernerja države - Jerryja Browna, ml.

Načrte za guvernersko palačo je napravil F. Buttler in izkopi za njene temelje so se pričeli v mesecu septembru leta 1860. Temeljni kamen pa je bil položen na dan 5. maja 1861, dočim je bila palača popolnoma dograjena šele 1874.

Popravila pri Treh farah zaključena

CHICAGO, Ill. — Nabiralna akcija za popravila cerkva pri Treh farah je za enkrat zaključena in se želim na tem mestu zahvaliti v svojem imenu kakor tudi v imenu sonabiralke ge. Mary Pecharich vsem darovalcem, ki ste tako velikodušno podprli to dobro delo.

Podpisani sem bil lansko leto v domovini in se tudi udeležil trifarškega žeganja. Seveda sem malo pogledal, kaj je narejenega oz. popravljenega pri Treh farah in ugotovil, da je zgornja cerkev v celoti prenovljena zunaj in znotraj in da so bila v srednji cerkvi popravila še v teku. Tri fare so prav lepo urejene in imel sem prijeten občutek, da smo mi, ameriški rojaki pomagali olepšati to božjo pot, ki nam je Belokranjecem tako pri srcu.

Popravila je začel in tudi v glavnem končal prejšnji metliški župnik p. Pavel Verderber. Metliški župljani ga prav gotovo ne bodo nikdar pozabili, saj je obnovil veliko drugih podružnih cerkva, kakor tudi župno cerkev v Metliki.

sem videl in doživel, kaj tak samostan premore. Seveda, primera med Lemontom in Stično ne drži, mnogo je razlik, a temeljna misel o samostanu kot centru vsestranskega napredka in ohranjanja naroda je ista.

Mislil, da bi bilo umestno in primerno, če bi Čikažani prišli s svojim načrtom glede Lemonta pred slovensko široko javnost, ga razložili in utemeljili. Potem naj se pa začne mirna in stvarna razprava pred celotnim slovenskim občestvom. Naj se uresniči, kar je zapisala Hozianova: "Prav je, da nagovorimo vsakega Slovenca in poslušamo njegovo mnenje. Samo iz tega bomo prišli do neke gotovosti... Delajmo pozitivno. Bog ve, kje se skriva tisti nekaj, ki bi lahko največ veljal pri tej misli in pobudi za Slovenski kulturni center v Lemontu."

Naj se tako zgodi!

L. P.

zaposlitev v stocktonskem hotelu kot pomočnica šefa sprejemne pisarne. Na dan, ko smo prispeli v Stockton, je bilo za nas pravzaprav že vse preskrbljeno. Novi dom smo našli na vzhodni strani mesta, kjer so bile najemnine primerno cenejše od ostalih delov mesta.

Zanimiv je bil pogled na avtomobil. Na njega smo priključili dvokolesnico-prikolico, katere je vozila naše skromno premoženje. S seboj smo imeli tudi dve kletki. V prvi je bila bela kokoš jajčarica, v drugi tudi bele barve zajček, ljubljenec mojih treh otrok.

Kura se je med potjo drla na vse pretege. Da so mimo-vozeči šoferji imeli precej zabave z našim potujočim "cirkusom", sem uganil iz nasmejanih obrazov. Pa ni bilo drugega izhoda. V tistih začetnih časih je vsaka malenkost bila dobrodošla, predvsem, če pomislite, da je bilo v tem mestu le malo Slovencev in ni bilo prilike se naslanjati ali nadlegovati drugih ljudi.

Ze naslednji dan sem pričel z iskanjem službe! Povsod je bila ista pesem: "Napravite prošnjo, kadar bo mesto prosto, vas pokličemo." Bile so obljube, v starih časih, smo rekli "božja mast", toda gorje temu, kdor se z njo maže...

Končno sem dobil zaposlitev pri nekem soboslikarju. Garal sem kot živina za bore dolarčke. Toda sila kola lomi. Slo je za par dni, potem sem se zopet znašel na česti s trebuhom za kruhom. Od jutra do trde noči so hodile moje noge. Spal sem dobro, nisem se pa pritoževal, da me hrana v želodcu teži... Mnogo boljše stališče sta imela rojaka Kozina in Vraničar. Oba sta bila zaposlena v lokalni mestni papirnici. Plača dobra, služba stalna.

Končno se je le nasmejala sreča. Dobil sem zaposlitev v hotelu kot pomivalec posode. Plača zadovoljiva in tudi dobrot sem lahko nosil domov brezplačno. In zakaj sem bil tak revež? Nisem znal jezika in niti šofirati avtomobila.

Vsekakor se vrstica za vrstico mojega pisanja lahko čita, življenje samo kot tako in delo pa je bila druga "plat". Od 3. ure popoldne do 2. ure zjutraj sem garal kot "črna živina". Potem pa na kolo in domov po slabo razsvetljenih cestah v strahu, da se mi kaj ne pripeti.

Več mesecev zaporedoma nisem imel dovolj ur spanja. Jutranje ure sem uporabil za iskanje boljše službe, popoldne pa sem zopet odhajal na delo in to šest dni na teden. Pa kot je z vremenom, da po dežju zopet zasije sonce, tako je bilo tudi v mojem takratnem življenju.

Končno so na Delavskem uradu našli boljše službeno mesto za mene, v veliki pekarni. Glavna zahteva je bila: priden in zanesljiv delavec in znanje v napeljavni razstavljanju vodovodnih cevi (bile so iz posebnega materiala).

Tu sem ostal polnih 21 let, do predčasne upokojitve. Pekarna je bila prisiljena zapreti vrata zaradi finančnih težav. Bil sem pomočnik šefa pri oddelku za čiščenje. Zaradi tega postopka smo bili zaposleni, katerih število je bilo 300, oškodovani za težke neizplačane tisočake. Krivda ne leži na lastniku pekarnice, pač pa na brezvestnejših, katerih eden sedi v kletki zapora za mrežami.

V vseh letih moje zaposlitve ni bilo štrajka. Obratovanja je bila s privatnim kapitalom pod naslovom "Sunbeam

Bread" z lastnikoma Inglis-Gravem. Po nekaj letih so se razstali in je družina Inglis pod novim naslovom "Inglis & Sons Baking Co." nadaljevala peko kruha.

(Dalje)

G. Jože Vrtačnik se zahvaljuje

CLEVELAND, O. — Vsakdo se veseli božičnih praznikov, vsakemu je zaželeno, da bi jih preživel v krogu svoje družine in med svojimi ožjimi prijatelji. Zaradi posledic nesreče z avtomobilom pa sem se nahajal v bolnišnici za tri tedne prav med božičnimi in novoletnimi prazniki. Čeprav sem moral te praznike preživeti v bolnišnici, sem vse sprejel mirno in se vdal v voljo božjo.

Moj leva noga je bila zlomljena in sem bil operiran v stegnu. Operacijo sem srečno prestal. Za to se moram zahvaliti dr. Bohlu. Bil sem v luteranski bolnišnici in sem se tam kar dobro počutil, saj mi je bila vedno dana ustrezna pomoč in oskrba.

Ko koga nesreča doleti, ali je težko bolan, šele takrat se vsakdo dobro zaveda, da je njegovo točasno življenje odvisno od usmiljenosti dobrih samarijanov. Zalostno pa je, a tudi resnično, da je mnogo ljudi, ki so težko bolni ali siromaki in so kljub temu prepričani samim sebi! V podobnih slučajih vidimo na lastne oči, kateri so zares naši pravi prijatelji.

Ko ta dopis pišem na svojem domu, smem povedati, da sem že delno okreval in upam še, da bom ozdravel brez trajnih posledic. Za vse to se moram zahvaliti Bogu in vsem onim, ki so se me na lep način spomnili v molitvi. Zahvaljujem se vsem, ki so me prišli v bolnišnico obiskati in so se me spomnili z lepimi dopisnimi karticami. Bog naj vam stotero povrne!

Iz Bridgeville, Pa., sta se me spomnila pismeno in dvakrat po telefonu moj stric, 93-letni Jakob Vrtačnik in njegova žena Anne. Zelela sta vedeti, kako je z mojim zdravjem. Tega ne bom nikoli pozabil.

James in Madeline Debevec sta se me na poseben in lep način spomnila, ko sem bil še v bolnišnici. Najlepše se jima zahvaljujem in Bog naj jima stotero povrne. Ravno tako se zahvaljujem Ameriški Domovini, ki se me je tudi na lep način spomnila ob času moje nesreče.

Jože Vrtačnik

(G. Vrtačnik: Pomlad prihaja! Upamo, da boste kmalu zopet med nami na naših slovenskih kulturnih prireditvah! —A.D.)

Josephine Schlosar praznovala svoj 90. rojstni dan

MILWAUKEE, Wis. — V nedeljo, 1. februarja, ob 2. uri popoldne se je zbralo v dvorani Marije Pomočnice kristjanov na West Allisu veliko število prijateljev, predstavnikov in članov raznih društev slovenskih organizacij, da počaste zaslužno slovensko ženo, go. Josephine Schlosar za 90-letnico njenega pestrega, plodonosnega življenja. Bilo je veselo presenečenje, ki ga je pripravila svoji mami hčerka J. Nimmer.

Potem, ko so gostje posedli lepo pripravljene mize s slav-

ljenko v svoji sredi, so takoj začeli servirati odlično kosilo. Stoloravnatelj g. Antona Verbiček je pozdravil slavljence in goste ter vodil spore večera. Med petjem in plesnimi govori je go. Schlosar počastila tudi slovensko plesna skupina Triglava z lastnim narodnim plesom, povodstvom gdč. Loni Limonin in koreografijo ge. Bile Kralj-Bambičeve.

Za dobro voljo in veselo družbo je igral znani muzikus g. Frank Sezon in njegov orkester. Za slovensko skupino dobro stvar vedno vneša žena ga. Schlosar je bila s počaščenjem zelo presenečena, bila je zelo vesela. Zaslužni ljudem čast in priznanje!

O njeni življenjski poti in vemo vsega v podrobnosti. Rodila se je pred 90. leti Malem Slatniku pri Novem mestu. Ze mlada se je oddala, da pojde v Ameriko. Učila se je za šiviljo in v poklicu tudi delala za 10 letov na uro. Ko se je potepala poročila, sta v svoji podjarnosti žilici začela z možem lastno trgovino s konfekcijskim blagom na National 58. cesti na West Allisu.

Zelo primerno je omenjena njeno veliko aktivnost v slovenskih društvi in organizacijah. Ustanovila je podružnico Slovenske ženske zveze št. 17 na West Allisu, ki je postala njena častna članica. Nad 50 let je članica prav tako dolgo članica KSKJ. Seveda nora obiskuje vse slovenske prireditve in, naj omenimo, tudi Misijonske piknike v Triglavskem parku.

Zdaj mirno uživa svoj službeni pokoj v svoji lepi hiši na Victoria v predmestju Milwaukeeja. Hčerka pa je dobro mamno skrbno pazilca zanje skrbi.

Slavju zelo pomembno jubileja ge. Josephine Schlosar se pridružujemo tudi mnogi ostali Slovenci iz hvaležnosti za njeno nesebično delo za skupno našo slovensko stvar in iz srca kličemo: SE NA MNOGA LETA! BOG VAS ŽIVI!

Frank Rozina

Naročniki pišejo

Wainfleet, Ont. — Cenjeni uredništvo! Pošiljam vam darovno nakaznico za celoletno naročnino Ameriške Domovine, kar je več, je dar listu, listom sva oba z ženo zadovoljna, pošta je pa precej počasna, a sva vesela, da list dobiva, saj je vse zanimivo, kar napišete. Želiva vam ob lo sreče in uspehov v tem novem letu. Najlepše pozdravljeni od

Martina in Tončke Petrič

Hamilton, Ont. — Upravičeno Ameriški Domovine! Pošiljam vam pol-letno naročnino za vaš list, kar je več, nego za tiskovni sklad. Vas vse lepo pozdravljam in želimo srečno novo leto 1961!

Barbara Sobocan

ZA SMEH

Novoga paznika zaporov in stari paznik uvajal v delo. Na koncu šolanja ga je vprašal: "Ali mislite, da boste našim kaznjencem kos?"

"Bom. Kdor ne bo hotel ubogati, bo takoj letel iz zaporov."

"Kaj misliš, žena, ko bi letos tako silvestrovala, ko bi sva takrat, ko še nisva bila poročena?"

"Kako pa je to bilo."

"Vsak zase."

